

kål, och i drivhusbänkarna har Philandor odlat allehanda grönsaker.

En del äpplen hänger ännu kvar i sina träd. De är av en sort som kan plockas sent i oktober och ibland ända till jul.

Tenstas kyrkklockor ringer till Gudstjänst. "Till dig kommer alla människor för att bekänna sina synder", läser församlingen.

Philandor vill komma i god tid till Thensta prästgård. Solen står så lågt över horisonten att jordkokorna kastar långa skuggor och luften är klar. Han har provat vägen mellan Altomta och prästgården - och vidare till kyrkan. Gång på gång. Det öppna landskapet han följer från Altomta till kyrkan är vackrare än någonsin. Utsikten, när han just passerat, gör honom stundom andlös och kyrkan är snart inom synhåll. Väl inne i prästgården väntar föräldrar och faddrar och det är dags att dra en lång vit kåpa över honom.

Han har sovit oroligt hela natten eftersom alla tänkbara frågor kring kristendomskunskap och trosbekännelse snurrar runt i huvudet. Läser högt för sig själv, ideligen. Frukosten intar han under tystnad och fru Hedvig lägger sin hand på hans axel som för att lugna honom. Alla är på benen. Matsalen är redan dukad för att ta emot många gäster.

Herrskapet Ekeberg far snart iväg i den blå övertäckta vagnen – för att ta emot gäster och faddrar, som undan för undan kommer resande till prästgården. Själv går Philandor till fots.

Det är dagen D – som i dopdagen. Sedan ankomsten till Altomta herrgård, hösten 1767, har Philandor och systemen Hedvig Charlotta tillbringat mycken tid med familjens informator, tillika socknens skolmästare och kyrkoherde. Omsider är han skickad att få ta emot detta sakrament. Ekebergs barn är döpta som nyfödda och undslipper därmed att bli rannsakade om kristendomskunskaperna..

I almanackan skrivs den 15 oktober 1769. Om en stund ska Philandor högtidligen vandra genom Himlaporten och som electus – ”den utvalde” – bli upptagen i den kristna församlingen. Nu skall han äntligen få tillträde till kyrkan som han hittills bara fått beskåda från utsidan. När han går ut kommer han inte längre vara en hedning. Enligt prästen föds alla barn som hedningar och är öppna rov för den onde. En osäker tillvaro alltså.

Klockan elva, vid tiden för högmässan, ska inträdet ske i kyrkan som ligger i förnäm avskildhet i den uppländska bygden. Precis som Altomta gård. Precis som Salsta slott, där en av hans faddrar bor, den drygt tjugoårige greven Per Brahe. Dopet är en avgörande händelse för hela familjen Ekeberg och alla sockenbor har kommit till kyrkan för att beskåda denna uppseendeväckande tilldragelse.

Föregående söndag kungjordes dopet och prästen talade särskilt om sockengemenskapen som kommer att stärkas ytterligare, efter denna unika akt i deras kyrka. En storslagen tillställning som ska upptecknas och beskrivas i sockenstämmoprotokollet. För att visas upp för eftervärlden.

Oktobervinden tar tag i Philandors vita kåpa – alban - och som om han har vingar bärs han fram under sin vandring från prästgårdens södra gärde, samtidigt som kyrkklockorna börjar ringa samman. En mörk ängel i vita kläder.

Väl framme vid kyrkporten leder landshövdingens huspräst fram honom till vapenhuset, där blir han stående inför alla faddrar. Han har knappt någon saliv kvar att få ner i sin strupe och söker oroligt ögonkontakt med äldsta systemen Anna Catharina, som långt om länge blinkar tröstande till honom.

I vapenhuset välkomnas alla faddrar av socknens präster; kyrkoherden magister Martin Forsswall och komminister Olof Broman. Därefter går prästerna i bredd framåt i altargången medan Philandor och de fjorton faddrarna följs åt ända fram till koret.

Prästerna vänder sig om, anvisar de kvinnliga faddrarna till sina platser i klockarebänken och de manliga faddrarna i främsta bänken på manfolkssidan, medan "den utvalde" placeras på en stol framme i koret. Mässan förrättas som alla andra högtidsdagar. Philandors fingrar dras ofrivilligt till ena örsnibben, som liksom resten av kroppen, är het av ångest. Församlingen sjunger psalmerna;

"O Herre Gud av himmelrik! Giv oss nåd att prisa dig"

samt

"Hela världen fröjdes Herran Tidigt och av hjärtans grund."

Kyrkoherde Forsswall bestiger därefter predikstolen och talar med utgångspunkt från profeten Jesaja om "Guds fördolda underliga råd, dem han går härliga igenom till vårt bästa". Han tillägger att denna söndags predikan är särskilt tillägnad Philandor och ger församlingen den historiska berättelsen;

... en hedning ungefär 12 år gammal född i Landskapet Nias på Sumatra väst Coast, hemförd till Sverige tillika med 2ne [andra] hed[niske] gåssar år 1767 på Swänska ostindiska kompaniets skepp kallat Stockholms Slott af Capitaine Leutnanten kongl. Amiralitetet i Carlskrona och Capitain wid ostindiska kompaniet Hr. Carl Gustav Ekeberg Ägare och boende på Altomta Rusthåll.

Tacksägelsen till fosterföräldrarna avslutas med att den utvalde gossen förmanas att vörda denna Guds nåd att frälsa honom från hedendom, vilket alltså har skett med hjälp av kapten Ekeberg och hans hustru Hedvig. De båda nickar instämmande till kyrkoherdens yttrande. Församlingen sjunger åter en psalm medan kyrkoherden skrider fram till koret och inleder förhöret om Philandors kunskaper i kristendom.

Pojken vill inte längre kallas en hedning, så med stadig röst svarar han på alla de etthundraåttiotre frågorna som prästen ställer. Han möter fosterföräldrarnas stolta blickar och kan äntligen njuta av

svalkan innanför de metertjocka kyrkväggarna. Den vita kåpan klibbar runt kroppen.

Prästen hänger på sig mässhaken och tecknar han åt Philandor att resa sig och upp och tillsammans med faddrarna gå fram till dopfunten.

Den änglaklädde Philandor kliver upp på fotpallen och böjer sig över dopfunten av utsirad granit. Prästen öser vatten över det svarta håret – i den treeniga Gudens namn - Fadern, Sonen och den Helige Anden.

Rännilar av kallt vatten söker sig utmed ryggen när pojken reser sitt huvud. Hedningens tid är förbi och fram kliver den kristnade;

Johan Pehr Gustav

Han föräras namn efter de förnämsta faddrarna - landshövdingen i Uppsala, riddaren och baronen Johan Funck, löjtnanten greve Pehr Brahe på Salsta och sin fosterfar, kapten Carl Gustav Ekeberg. Akten avslutas med att några gossar i koret tonar upp i en psalm på den nydöptes vägnar;

*”Nu love Herren all den hednaskara,
och prise Gud allt folk. Som månd’ vara:
Ty Herrans nåd och sanning vitt och brett
Är väldig över oss i evighet. Halleluja!”*

Äntligen återgår de till sina bänkar. Den nyss namngivne Pehrs blick nuddar alla murala målningar på tak och väggar. Tittar de ner på just honom? Han hör inte längre kyrkoherdens tal eller församlingens psalmsång.

Han har fastnat vid målningen av ynglingen som sitter högt uppe i ett träd. Under ynglingen står döden och sågar av trädet med orden; *”Du spred pengar och guld och tänkte inte på dödens stund”*.

Vad mycket pengar har inte spridits i denna församling? tänker Pehr och låter blicken vandra vidare till det gyllene altarskåpet. Få

barn i denna samling måtte väl veta så mycket om livets lidande som han? Men nu är han *Pehr*, och han har förts genom Triumfbågen - mot det heliga koret - och lämnat svar på kyrkoherdens alla frågor. Har han då inte förtjänat att få ta del av sakramentet som lovat honom att åter bli friköpt?

Friköpt genom syndernas förlåtelse. Det som skall frälsa från döden och djävulen och ge evig salighet. Det lovade ju prästen. I gengäld lovade Pehr sin tro och gav sin bekännelse. Hela kyrkans församling är idag vittne till hans inträde i deras gemenskap. Kommer han att duga nu?

Och faddrarna. De fjorton faddrarna som ska ta hand om barnet utifall föräldrarna dör under uppfostringstiden. Vad tänker de på just i detta ögonblick? Smickrade över att ha blivit tillfrågade av kapten Ekeberg? Eller tänker de på den rikliga undfägnaden som väntar på Altomta?

Där bjuds det på kalvstek, kalkon, glaserad skinka, aladåb, kronärtskockor, gröna bönor. Plättar och pannkakor med vispad grädde och goda pajer. Men Pehr känner ingen hunger. Vill bara andas ut, alldeles för sig själv. I rummet på andra våningen. Ännu kan han höra prästen tacka församlingsborna för att de inte ställt till oväsen vid anblicken av honom! Att de skött sig väl.

Ur sitt gömme tar han fram det lilla läderbandet med amuletterna. Jag är "friköpt" tänker han ... för vilken gång i ordningen? Med lätta steg hade han vandrat från kyrkan – åter till Altomta gård.

Pehrs trygga hem på jorden.

